

CIVILNA ZAŠČITA INDIJE

Andrija Car*

UDK 355.58 (540)

Članek obsega pregled sistema civilne zaščite Indije. Iz vsebine je razvidna zasnova obrambnega sistema Indije kot tudi mesto in vloga civilne zaščite v tem sistemu. Obravnavane so temeljne organizacijske prvine civilne zaščite pri reševanju življenj, zaščiti premoženja in ohranitvi proizvodnje. Posebej je poudarjena vloga usposabljanja prebivalstva za civilno zaščito v tako obljudeži deželi.

Civilna zaščita v obrambnem sistemu Indije

Izhajajoč iz trditve, da sovražnikove akcije v sodobnem svetu niso omejene le na bojno polje dveh spopadajočih se vojska, so v zasnovi vsesplošne obrambe Indije predvidene:

- vojaška obramba,
- civilna zaščita,
- gospodarska obramba in
- psihološka obramba.

Vsesplošna obramba dežele je zasnovana na dejstvu, da je ljudstvo šele z združitvijo vseh štirih oblik obrambe popolnoma pripravljeno na odpor, da je kos težavam, ki nastajajo v vojni, in da se lahko uspešno brani pred slehernim napadalcem. Zasnova vsesplošne obrambe temelji tudi na domnevi, da se usoda prihodnjih vojn ne bo krojila na bojnih žariščih, ampak v domovih ljudi.¹

Položaj in zasnova civilne zaščite

V zasnovi vsesplošne obrambe velja CZ za enega sestavnih delov obrambe Indije. CZ je podrejena ministrstvu za notranje zadeve.

Ustanovitev CZ sega v leto 1962, v čas, ko je Kitajska napadla Indijo. Takrat so v nekaterih zveznih državah organizirali službo hišnih varnostnikov. Kitajska agresija je bila kratkotrajna, prav tako pa tudi navdušenje prebivalstva za CZ. Prava CZ je bila organizirana med pakistanskim napadom leta 1956, v času pogostih zračnih

napadov in bojev. Takrat se je zanimanje za civilno zaščito povečalo, ljudje so začeli bolj spoštovati njeno dejavnost, spoznali so, da je stalna služba CZ nujno potrebna.

Uspešnost organiziranosti CZ je odvisna od tesnega sodelovanja in dejavnosti prebivalstva. Ob sovražnikovi agresiji mora učinkovita organiziranost CZ kar se da hitro zagotoviti zmanjšanje števila žrtev med civilnim prebivalstvom, ohraniti materialne dobrine in nepretrgano proizvodnjo ter zagotoviti obnovo prizadetih javnih služb.²

Naloge CZ izhajajo iz opredeljenih ciljev in politike obrambe domovine. Razdeljene so na preventivne ukrepe in blažilne ukrepe.

Preventivni ukrepi obsegajo:

- zamračitev,
- evakuacijo,
- opozorilne znake za nevarnost in
- graditev zaklonišč.

Blažilni ukrepi so:

- protipožarna zaščita,
- reševanje izpod ruševin,
- odstranitev ruševin,
- uravnavanje cestnega prometa in
- skrb za ranjence in brezdomce.

Sestava in organiziranost civilne zaščite

Organiziranost CZ Republike Indije je odvisna od družbenopolitične ureditve dežele ter njene upravne razdelitve na 25 zveznih enot in na dva zvezna okraja. Te značilnosti dežele odločilno vplivajo na temeljne prvine organiziranosti in sestavo civilne zaščite. Za načrtovanje in usklajevanje dejavnosti CZ v posameznih zve-

znih deželah je odgovorno ministrstvo za notranje zadeve.

Glede na to je CZ Indije organizirana v velikih mestih, po deželi pa delujejo službe hišnih varnostnikov, ki so usposobljeni za izvajanje nekaterih nalog CZ.

Najpomembnejše člene v verigi organizacijskih prijemov CZ predstavljajo:

- javno sodelovanje,
- javne službe,
- službe za civilno zaščito.

Javno sodelovanje. Delovanje CZ v deželi s 663 milijoni prebivalcev terja velikanski človeški potencial, ki ga nobena vlada ne bi mogla plačati. Zaradi tega je civilna zaščita organizirana kot samoobramba prebivalcev.

Javno sodelovanje je prostovoljno sodelovanje ljudstva pri izvajanju nalog CZ, ki ga usklajujejo direktorji in nadzorniki CZ.

Javne službe. V sodobni vojni sta civilna zaščita in proizvodnja po pomenu enakovredni uspešno vodeni vojni. Glede na to in glede na učinkovitost in pripravljenost prebivalcev na izvajanje nalog CZ je bilo ustanovljenih 9 različnih organizacij, ki usmerjajo energijo in zagnanost ljudstva pri civilni obrambi. To so:

- prostovoljni narodni strelci,
- kadetski narodni korpus,
- organizacija civilne zaščite,
- hišni varnostniki,
- prostovoljne vaške enote,
- obrambna delovna sila,
- prostovoljni ženski korpus,
- prostovoljni storitveni korpus,
- prostovoljni transportni korpus.

¹ Ta domneva je žal podkrepjena z vojno na območju Republike Hrvaške.

² S. P. Saranwal, 1979. Measures of Civil Defence in India. Army Educational Stores. New Delhi – 5, str. 7–8. Po avtorju naj bi se vsi moški, ženske in otroci prostovoljno združili v prizadevanju za lastno zaščito in zaščito sosedov, da bi se življenje skupnosti kar najbolj ohranilo. Organizacija, ki rešuje življenje, preprečuje gmotno škodo ter skrbi za ohranitev proizvodnje in morale prebivalstva med nesrečo, je civilna zaščita. Če se ji pridružimo, bo nam in našim družinam omogočila preživetje.

Službe za civilno zaščito. Te službe sestavljajo:

- a) varnostna služba,
- b) inženirska in reševalna služba,
- c) medicinska in zdravstvena služba,
- č) služba za splošno pomoč,
- d) gasilska služba,
- e) nadzorne in komunikacijske službe,
- f) sedeži služb CZ.

a) **Varnostna služba.** Varnostna služba je najpomembnejša, saj skrbi za stike med organizacijo civilne zaščite in prebivalci ter seznanja gospodinjstva s potrebnimi ukrepi v primeru vojne in naravnih nesreč. Varnostno službo sestavljajo varnostniki, ki so na varnostnih mestih v vsaki mahali.³

b) **Inženirska in reševalna služba.** V inženirsko in reševalno službo so vključene razne tehniške službe za potrebe CZ, kot sta reševalna služba, služba za popravila in rušenje ipd. Reševalno službo sestavlja osem ljudi, in sicer vodja, voznik in šest strokovnjakov za posamezne vrste zaščite.

c) **Medicinska in zdravstvena služba.** Služba se ukvarja z medicinskimi in zdravstvenimi težavami, ki so posledica vojnih razdejanj ali naravnih nesreč. V ta namen organizirajo enote prve pomoči, katerih naloga je dajati prvo pomoč ponesrečencem na kraju samem ali pa organizirati njihov prevoz.

č) **Služba za splošno pomoč.** Med posledice vojnih in naravnih nesreč spadajo tudi velika gmotna škoda in tragične človeške usode. Veliko ljudi, katerih domovi so uničeni ali poškodovani, potrebuje pomoč. V ta namen so organizirane službe, ki poskrbijo za nujne nastanitve, za prehrano ogroženega prebivalstva, za preskrbo z oblačili, za informiranje – poizvedbe in za evakuacijo.

d) **Gasilska služba.** Redno gasilsko službo sestavljajo gasilske brigade v mestih, ki pa ne morejo zagotoviti učinkovite protipožarne zaščite. Zato so ustanovili pomožne gasilske enote, sestavljene iz prostovoljcev. Enote so nastanjene na požarno ogroženih območjih, usposablja in nadzoruje pa jih redna gasilska služba. Najučinkovitejšo protipožarno zaščito pa dajejo t. i. organizacije nadzora manjših požarov – hišna protipožarna društva, ki jih organizirajo, usposablja in nadzorujejo hišni varnostniki. Takšna društva so organizirana po celem mestu, zato lahko delujejo hitro in učinkovito.

e) **Nadzorna in komunikacijska služba – služba za zveze.** Za nadzor in komuniciranje v vojnih razmerah in ob naravnih nesrečah so v mestih ustanovljene službe, ki so sestavljene iz nadzornih in podnadzornih centrov. Centri delujejo 24 ur na dan in usklajujejo delo služb za CZ pri reševalnih akcijah.

f) **Sedež službe za civilno zaščito.** Gibljive enote raznih služb CZ, ki skrbijo za zaščito in reševanje, morajo biti vedno na voljo, da jih podnadzorni center lahko v nujnih primerih razporedi, kot je treba. V ta namen so ustanovljeni sedeži služb za civilno zaščito.

Hišni varnostniki

Posebna oblika organiziranja prebivalstva v CZ so hišni varnostniki. Vsako mesto ima prostovoljno organizacijo hišnih varnostnikov, ki med drugim varujejo poškodovano premoženje, pomagajo prometni policiji, sodelujejo pri preprečevanju ropov, pri reševanju ljudi izpod ruševin, pri protipožarni zaščiti itd.

Vodenje

Za uresničevanje ukrepov CZ so pristojne posamezne državne administracije, ki so odgovorne državnemu koordinacijskemu odboru, v katerem so predstavniki glavnih vladnih oddelkov (obrambe, železnic, PTT), vodilnih funkcionarjev javnih organizacij, industrije in drugih. Koordinacijski odbor vodi generalni direktor CZ, pomaga pa mu določeno število štabnih častnikov – specialistov za posamezna področja CZ.

Usposabljanje

Usposabljanju mladine in prebivalcev namenjajo v Indiji izredno veliko pozornost. Prevladuje miselnost, da je civilna zaščita bistveni dejavnik narodne blaginje, zato je pomembno, da se v takšnem prepričanju vzgaja celotno izobraženstvo.

Usposabljanje poteka posamezno in skupinsko na seminarjih. Občasno pripravljajo tudi vaje zamačitve, protipožarne vaje in vaje za reševanje izpod ruševin.

Usposabljanje inštruktorjev in specialistov za posamezna področja CZ poteka v Centralnem inštitutu za urjenje v izrednih razmerah v Nagripuru. Lokalne inštruktorje usposablja v državnih inštitutih za

urjenje pripadnikov CZ in v inštitutih za urjenje hišnih varnostnikov; inštituti so posebna oblika urjenja pripadnikov CZ. Hišni varnostniki se urijo v vojaških spretnostih, policijskih opravilih, uporabi orožja, seznanjajo se s protipožarnimi ukrepi. Vse poteka v okviru tedenskih vaj in v njihovem prostem času, za urjenje, ki občasno lahko poteka v taboru, pa prejemajo denarno nadomestilo.

Da bi zbudili zanimanje javnosti in dobili podporo za delo CZ, je treba nenehno poudarjati njen pomen. Z namensko literaturo, brošurami, filmi in radijskimi oddajami o CZ želijo biti stalno navzoči v javnosti.

UJMA

UJMA

UJMA

UJMA

UJMA

UJMA

UJMA

³ Mahala je del mesta oziroma mestna četrt. Gl. B. Klaić: Veliki slovar tujk, Zagreb 1968, str. 795